

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4670/2021
12.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца „Kapital Investment“ д.о.о. из Београда, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Пантелић, адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1085/21 од 25.05.2021. године, у седници већа одржаној 12.01.2023.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1085/21 од 25.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П 364/15 од 05.02.2021. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су Уговор о купопродаји непокретности оверен пред Основним судом у Сремској Митровици Ов бр. .../... дана 26.12.2013. године и Анекс уговора о купопродаји непокретности оверен пред Основним судом у Руми Ов бр. .../... од 25.02.2014. године закључени између Друштва „Legat Со“ д.о.о. Београд, Сопот, улица Деспота Стефана Лазаревића бр. 6 МБ: ... као продавца и туженог, као купца без правног дејства према тужиоцу, у делу који је потребан за намирење тужиоцевог потраживања утврђеног правноснажном и извршном пресудом Привредног суда у Београду П 1674/2012 од 10.04.2013. године и правноснажном и извршном пресудом Привредног апелационог суда Пж 4410/2013 од 22.05.2014. године и то: потраживање у износу од 18.500.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2015. године до исплате, као и потраживање у износу од 2.507.542,00 динара, што је тужени дужан да призна и трпи принудно намирење наведеног потраживања из вредности непокретности – земљиште кп. бр. .../..., уписано у ЛН бр. ... КО Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован предлог тужиоца за одређивање привремене мере, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Трећим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка плати износ од 168.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1085/21 од 25.05.2021. године, првим ставом изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена и првостепена пресуда

преиначена у побијаном одбијајућем делу из става првог изреке тако што је утврђено да су уговор о купопродаји непокретности оверен пред Основним судом у Сремској Митровици под Ов .../... дана 26.12.2013. године, као и анекс тог уговора оверен пред Основним судом у Руми Ов бр. .../... од 25.02.2014. године закључени између Друштва „Legat Со“ д.о.о. Београд, Сопот, улица Деспота Стефана Лазаревића бр. 6 МБ: ... као продавца и туженог, као купца, без правног дејства према тужиоцу у делу који је потребан за намирење тужиоцевог потраживања утврђеног правноснажном и извршном пресудом Привредног суда у Београду П 1674/2012 од 10.04.2013. године и правноснажном и извршном пресудом Привредног апелационог суда Пж 4410/2013 од 22.05.2014. године и то потраживање у износу од 18.500.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.02.2015. године до исплате, као и потраживање у износу од 2.507.542,00 динара, што је тужени дужан да призна и трпи принудно намирење наведеног потраживања из вредности непокретности – земљиште кп. бр. .../..., уписано у ЛН бр. ... КО ..., и у побијаном делу одлуке о трошковима спора из става другог и трећег изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 367.330,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је део захтева тужиоца за досуђење законске затезне камате на досуђени износ трошкова за период од доношења до извршности пресуде одбијен, као и у целости захтев туженог за досуђење трошкова спора, док је у преосталом побијаном делу из става другог изреке пресуде, којим је одбијен предлог за одређивање привремене мере, жалба тужиоца одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 123.430,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП, а у вези члана 403. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија туженог није основана.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Привредног суда у Београду П 1674/2012, друштво „Legat Со“ д.о.о. Београд је обавезано да овде тужиоцу исплати износ од 18.500.000,00 динара са законском затезном каматом од 17.03.2009. године до исплате и износ од 854.700,00 динара на име трошкова парничног поступка. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4410/2013 од 22.05.2014. године, наведена пресуда је преиначена у делу за законску затезну камату на износ од 18.500.000,00 динара и тужени обавезан да тужиоцу плати законску затезну камату и за период од 16.03.2007. године до 26.03.2009. године. Рачуни Друштва „Legat Со“ д.о.о. Београд су блокирани и део потраживања тужиоца у износу од 3.255,51 динара је наплаћен. Друштво „Legat Со“ д.о.о. са основним капиталом 148.005,67 динара је своје непокретности продавало трећим лицима закључивањем уговора ближе наведених у образложењу нижестепених одлука. Купопродајни уговор који је предмет овог спора закључен је 26.12.2013. године између „Legat Со“ д.о.о., као продавца и туженог, законског заступника овог друштва, као купца. Предмет купопродаје је кат. парцела број .../... КО ..., површине 21.069 м², по култури њива, уписана у ЛН ... КО ..., за купопродајну цену од 4.126.076,60 динара и уговор је оверен пред Основним судом у Сремској Митровици Ов .../... Анексом од 25.02.2014. године, овереним пред Основним судом у Руми Ов

.../... странке су се споразумеле да порез на пренос апсолутних права и трошкове овере уговора плати купац. У извршном поступку ради принудне наплате наведеног потраживања тужиоца против „Legat Со“ д.о.о. закључком јавног извршитеља од 03.10.2014. године одређено је извршење на непокретностима извршног дужника. У том поступку, овде тужени је као треће лице изјавио приговор наводећи да је спорна кат. парцела .../... КО ..., која је обухваћена закључком извршитеља, у његовом власништву. Тужени је против тужиоца покренуо парнични поступак ради утврђења недопуштености извршења на овој парцели, који поступак је решењем Основног суда у Руми П 272/15 од 24.09.2019. године прекинут до правноснажног окончања овог спора. У међувремену је извршни поступак настављен, па је закључком извршитеља о намирењу од 03.06.2015. године утврђено да је јавном продајом дужникових кат.парцела број ..., ... и ... остварена цена од 6.398.119,00 динара, па је дана 01.06.2015. године потраживање тужиоца 30.474.501,00 динара, од чега 18.500.000,00 динара на име главног потраживања, а 11.974.501,00 динара на име законске затезне камате. Закључком извршитеља о намирењу од 17.12.2015. године утврђено је да је јавном продајом дужникових $\frac{1}{2}$ дела четворособног стана у ..., остварена цена од 5.485.567,00 динара, па је дана 08.12.2015. године потраживање тужиоца 25.768.333,00 динара, од чега 18.500.000,00 динара на име главног потраживања, а 7.268.332,00 динара на име законске затезне камате. Закључком извршитеља од 21.09.2015. године одређено је прво јавно надметање ради продаје непокретности у својини извршног дужника кат. парцеле .../... КО ..., а 23.12.2015. године је донет и закључак о намирењу којим је утврђено да је у поступку продаје путем непосредне нагодбе на основу уговора између извршитеља и купца ББ 15.12.2015. године спорна парцела продата за цену од 2.500.000,00 динара, која је уплаћена на наменски рачун извршитеља, те да потраживање извршног повериоца, овде тужиоца, на дан 21.12.2015. године износи 21.096.240,00 динара, од чега 18.500.000,00 динара на име камате, а 2.596.240,00 динара на име законске затезне камате. Решењем РГЗ СКН Пећинци ...-...-.../... од 08.02.2017. године дозвољен је упис права својине у корист овде туженог са делом поседа 1/1 на парцели .../... КО ..., на основу захтева од 21.10.2014. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев са образложењем да је непокретност која је предмет овог спора продата трећем лицу у извршном поступку који се водио по предлогу тужиоца, те да је од новца добијеног продајом, овде тужилац наплатио део свог потраживања, због чега нема основа за вођење овог парничног поступка, односно основа за побијање дужникових правних радњи - уговора о купопродаји када се из некретнине која је предмет тог уговора он наплатио.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да тужилац основано тужбом тражи побијање ове дужникове правне радње имајући у виду да чињеница да је у извршном поступку непокретност која је била предмет побијаног уговора продата трећем лицу не утиче на постојање правног интереса тужиоца за утврђење да у овом поступку у односу на њега спорни уговор не производи правно дејство. Ово из разлога што је тужени против овде тужиоца покренуо поступак ради утврђења недопуштености извршења који је прекинут до правноснажног окончања ове парнице, те тужилац као извршни поверилац има правни интерес за утврђење да спорни уговор према њему нема дејство и да је тужени дужан да трпи продају непокретности ради намирења тужиочевог потраживања, јер је та одлука претходно питање за одлучивање у прекинутој парници по опозиционој тужби.

Према становишту Врховног касационог суда, правилно је становиште другостепеног суда о основаности тужбеног захтева.

Одредбом члана 280. став 1. Закона о облигационим односима је прописано да сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату, и без обзира када је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету повериоца, а ставом 2. истог члана да се сматра да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоачевог потраживања. Чланом 281. став 1. истог закона је прописано да се теретно располагање може побијати ако је у време располагања дужник знао или могао знати да предузетим располагањем наноси штету својим повериоцима и ако је трећем лицу са којим је или у чију је корист правна радња предузета, то било познато или могло бити познато, а чланом 283. став 2. истог закона да се тужба за побијање подноси против трећег лица са којим је, или у чију је корист предузета правна радња која се побија, односно против његових универзалних правних следбеника. Тужбеним захтевом за побијање дужникових правних радњи одређена правна радња дужника се оглашава према повериоцу без правног дејства до висине његовог потраживања и поверилац мора да докаже да дужник нема друге имовине или је она недовољна за намирење повериоца, а што је последица предузете правне радње која се побија. Наиме, како је одредбом члана 280. став 1. ЗОО, као први услов побијања правне радње дужника прописано доспело потраживање, које подразумева потраживање у одређеној висини и року доспелости, а као други услов побијања је прописано да је правна радња предузета на штету повериоца тог потраживања, те како је циљ побијања правних радњи дужника да се штета отклони и повериоцу омогући наплата потраживања у целости и у року доспелости, или најкасније у разумном року након тога, из наведене одредбе Закона произилази да је правна радња предузета на штету повериоца, ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење потраживања повериоца.

Следом наведеног, правилан је закључак другостепеног суда да је тужбени захтев основан јер су конкретном случају кумулативно испуњени услови прописани чланом 280. и 281. ЗОО за побијање дужникових правних радњи. Наиме, у конкретном случају постоји доспело потраживање тужиоца према дужнику, а да дужник због предузете правне радње – закљученог уговора о купопродаји непокретности није имао довољно средстава за испуњење повериоачевог потраживања, при чему је у моменту закључења спорног уговора и његовог анекса поступак вођен пред Привредним судом у Београду већ био окончан доношењем првостепене пресуде 10.04.2013. године услед чега је тужени знао или је могао знати да предузетим располагањем наноси штету свом повериоцу. Осим тога, тужени као треће лице са којим је правна радња предузета је уједно и законски заступник продавца тужиоачевог дужника, те му је ова чињеница била, односно морала бити позната, како је то правилно закључио и другостепени суд. Код наведеног неосновано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Код утврђеног да је тужба поднета 25.12.2014. године препорученом пошиљком, а спорни уговор о купопродаји непокретности закључен дана 26.12.2013. године, дакле у року од годину дана прописаним одредбом члана 285. став 1. ЗОО, ревизијски наводи којима се оспорава благовременост тужбе су неосновани.

Из изнетих разлога, а применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић